

බැලැක් මාස : මැරයෙකු හා එළුවීඇය උතුකරුවෙකු වූ වශ්‍රේ බල්පර තිබුණු කතාව

Black Mass: The story of Whitey Bulger, gangster and FBI informant

කොට්‍රෝ මාරිනස විසිනි

2015 ඔක්තෝබර් 10

ප්‍රේ නී බෙජ් රගන *Black Mass* (බැලැක් මාස) විතුපටයට පදනම් වන්නේ ජේම්ස් “වයිට්” බල්පර් නම් කුපුකට බොස්ටන් අපරාධ ලොක්කාගේ ජේවන වරිතය යි. ඔහු 1999 සිට 2011 ජුනියේ දී අල්ලා ගැනෙන තෙක් ම එළුවීඇයිනි “වඩාන්” ම අවශ්‍ය පලායිතයන් දහ දෙනා” අතරින් කෙනෙක් විය. ලැයිස්තුවේ උඩින් ම සිටි ඔසාමා බින් ලාඛන් 2011 දී එක්සත් ජනපද හමුදා අතින් සාතනයට ලක් වූ පසු බල්පර් වහා ම පලමු වැන්නා බවට පත් කෙරින. එළුවීඇය ආයතනය ඔහු අත් අඩංගුවට ගැනීමට මග පැදෙන හෝඩුවාවල් උදෙසා බොලර් මිලියන 2ක් පිරිනැමෙන බව නිවේදනය කළේය. මෙය එක්සත් ජනපද පලායිතයෙකු අල්ලා ගැනීම සඳහා එදා මෙදා තුර කැප කළ ලොකු ම මුදල වේ.

1970 ගනන් හා 1980 ගනන් පුරා ම වින්ටර් හිල් මැර කළුලිය නමින් ප්‍රකට අයිරිඡ් මැර කන්චායමේ ප්‍රධානියා වූයේ වයිට් බල්පර් ය. බොස්ටන් පාතාල ලොකයෙන් වැඩි කොටසක් පාලනය කළේ මෙම කළුලිය ය. ඔහුගේ සොහොයුරු රිලියම් “ලිලි” බල්පර් 1978 සිට 1996 දක්වා මැසුවුසේට්ස් සෙනෙට් සහාවේ සහාපති විය. 2011 දී වයිට් බල්පර් අත් අඩංගුවට ගත් පසුව සාතන, කුට ජාවාරම්, කුලු සල්ලි නීත්‍යනුකූල කිරීම්, බලෙන් මුදල් ලබා ගැනීම හා ආයුධ ජාවාරම් 19ක් සම්බන්ධයෙන් ඔහුට එරෙහිව වෝදනා කෙරින. අද ඔහු බන්ධනාගාරගතව සිටි.

බල්පර් නීතිය බලාත්මක කරන ආයතන හා පුද්ගලයන් සමග පැවති සම්බන්ධතාවල තරම මුළුමනින් ම පැහැදිලි නැත. එහෙත් ඔහු ඉතාලි මාගියාව ගැන තොරතුරු සැපයීම සඳහා 1975 දී එළුවීඇය ආයතනය සමග සහයෝගී වීමට පටන් ගත් බව නම් මැනවින් ලේඛනගතව ඇත. වයිට් ව බොස්ටන් පොලිස් දෙපාර්තමේන්තුව, මැසුවුසේට්ස් පාත්ත පොලිසිය හා එළුවීඇය ආයතනය සමග සම්බන්ධකම් පැවතින. ඔහුගේ අපරාධ හා පුවන්ඩ සමයට මේ හැම ආයතනයකින් ම උදව් ලැබින. එපමනක් නො වේ. බල්පර් එවකට බ්‍රිතාන්‍යයන් විසින් උතුරු අයර්ලන්තය වාඩී ලා ගැනීමට එරෙහිව සටන් වදිමින් සිටි අයිරිඡ්

රිපබ්ලිකානු හමුදාවට (අයිජාර්ල් සංවිධානයට) මුදල් හා කුවක්කු ද දුන්නේ ය.

ඔහුගේ කළුලිය වැඩිපුර ම මුදල් ඉපැයුවේ බොස්ටන් පුදේයේ අනෙක් මත්ද්වා කෙරුම්කාරයන්ගේ මුදල් වංචිකව ගසා කැමෙනි. අවසානයේ 1990 ගනන් මැද වෙදුදී තමන් හසුරුවන ලද එළුවීඇය ලොක්කන්ගේ අනුග්‍රහය නැතිව ගියෙන් බල්පර්ට රේලත 16 වසර පුරා ම පලා යමින් දිවි ගෙවීමට බල කෙරින. 2011 වසරේ කැලිගෝනියාවේ සාත්ත මොනිකාහි මහල් නිවාසයක දී අල්ලා ගත් විට ඔහු තමන්ට එරෙහි තැබුවේ දී අනායන්ගේ නම් සඳහන් කරනි සි බියක් ඇති විය.

එළුවීඇය ආයතනයට කනස්සල්ලට පත් වීමට විශේෂයෙන් ම හේතුවක් තිබින. ඉතාලි මාගියාවට එරෙහිව බල්පර් සැපයු තොරතුරුවලට හිල්ව කොට එළුවීඇය ආයතනය බල්පර් හා ඔහුගේ මිතුරන් නීතිමය පියවරයන්ට ගොදුරු වීමට නො දී ආරක්ෂා කළේ ය. දුරකථන සංවාදවලට රහස්‍ය කන් දුන් බව හෙලිදරව් වූයෙන් බල්පර් තම කළුලිය තුළ සිටි ආන්ඩුවේ එළුන්තයන් සාතනය කළේ ය.

බල්පර් කළුලිය සිදු කළ සාතන සම්බන්ධයෙන් අහිංසක මිනිසුන්ට එරෙහිව බොරු වෝදනා ගොතනු ලැබේ ඔවුනු බන්ධනාගාරවල මියෙන්නට හරින ලදහ. දැන් මෙම සිදුවීම්වලින් බොහෝමයක් ප්‍රසිද්ධියට පත්ව තිබෙන්නේ බල්පර්ට ගොදුරු වූවන්ගේ පවුල්වල සාමාජිකයන් මධ්‍යම ආන්ඩුවට එරෙහිව පවරා ඇති සිවිල් තැබු හේතුවෙනි.

බොස්ටන්හි සංවිධානාත්මක අපරාධවල මෙම ඉතිහාසය බියකුරු නමුත් අනාවරනකාරී බැවින් භොලුවුඩ් පුරවරය පොලිසිය හා භොරුන් පිලිබාද මෙම කතාව පදනම් කර ගෙන සිය වයිකාභ දසුන් රවනා කිරීම යම් ආකාරයක නො වැළැක්විය හැකි දෙයක් විය. සැබැවින් ම මාරින් සේකායිස් අධ්‍යක්ෂනය කළ *The Departed* (ද ඩිපාර්ටම්) නම් නින්දා සහගත විතුපටයෙහි ජැක් නිකොල්සන් නිරුපනය කළ මැර නායක වරිතය වයිට් බල්පර් මත ලිහිල්ව පදනම් වූවක් විය.

Crazy Heart (කේස් හාට්) හා *Out of the Furnace* (අවුට් ඔග් ද ගර්නස්) වැනි විතුපට නිරමානය කළ ඇමරිකානු අධ්‍යක්ෂ ස්කෝට් කුපර් දැන් බල්පර් ලෙස ජෝනි බේජ් ප්‍රධාන වරිතය රගන බිලැක් මාස් විතුපටය නිරමානය කර ඇත. සෙනෙට් සහික බිලි බල්පර් ලෙස බෙනචික්ට් කම්බරබැලි ද වයිටි ඔත්තුකරුවෙකු ලෙස බඳවා ගත් එග්බීඩ් ඒප්න්ත ජෝන් කොනොලි ලෙස ජෝයල් එඩ්ගරටන් ද වයිටිගේ දකුනත හා “සහවරයා” වූ කෙවින් වික්ස් ලෙස ජේස් ඒලෙමන්ස් ද රගපාති.

විතුපටය දක්ෂ ලෙස නිමවා ඇත. එය පුරා ම ප්‍රබල රංගනයන් දැක ගත හැකි ය. බරපතල වෙස් ගැන්වීමක සැගවී සිටින හෙයින් කිසි සේත් ම පාහේ හඳුනා ගත නොහැකි බේජ් විශේෂයෙන් ම ප්‍රබල රංගනයක යෙදෙයි. සංගිතය හා කුමෝරාකරනය බෙහෙවින් බලගතු ය. විතුපටය නිරමානය කළ අය එහි කතාවෙන් වැඩි කොටස දිග හැරෙන බොස්ටන් නගරයෙහි 1970 ගනන් හා 1980 ගනන්වල පැවති භෞතික පෙනුම හා ස්පර්යය ප්‍රතිනිරමානය කිරීමේ දැහැකි තාක් එතිහාසික වීමට උත්සාහ දැරී ය යන හැඟීම කෙනෙකුට ඇති වේ.

එහෙත් බිලැක් මාස් විතුපටය මෙම සංකීරන ඉතිහාසය ජ්වලාන කිරීමට අසමත් වීම පුදුමයකි. අවසන් ප්‍රතිඵලය වී ඇත්තේ නාට්‍යමයව හා සෞන්දර්යාත්මකව සැහීමට පත් විය නොහැකි සිනමා කෘතියක් බිජි වීම යි. විතුපටය ස්කෝට්ස්ගේ හෝ ක්වෙන්ටින් ටැරන්ටොගේ පරිග්‍රමයන්ට ආවේනික තරමට ප්‍රවන්ඩ නොවන නමුත් බල්පර් හා ඔහුගේ මිනිසුන් කරන පහර දීම්, වෙඩි තැබීම හා ගෙල මිරිකීම කෙරෙහි පමණට වැඩි (රඳාසීනා) අවධානයක් යොමු කරයි. අධ්‍යක්ෂ ස්කෝට් කුපර් පොලිස්කාරයන් හා නොරුන් අතර පවත්නා මෙම “අශ්‍රද්ධ” සම්බන්ධකම් ගැන නිශ්චිත වශයෙන් පැවසීමට උත්සාහ දරන්නේ කුමක් දැයි තිරනය කිරීම ද අසිරි ය.

බල්පර් හා එවකට මැසවුසේවිස්හි ප්‍රමුඛ බ්‍රිමොතුරීක් පක්ෂ දේශපාලනයෙකු වූ ඔහුගේ සොහොයුරා අතර පවත්නා සම්බන්ධතාව ද බල්පර් හා එග්බීඩ් ආයතනය අතර පවත්නා සම්බන්ධතාව ද යන දෙක ම අතිරියින් ඇගැවුම්කාරී ය. මෙම සම්බන්ධකම් නොතිබේ නම් බල්පර් තමන් ලද සාර්ථකත්වය සම්බන්ධයෙන් ප්‍රව්‍ලිත වනු ඇත් ද? පන්තිවලට බෙදි ගිය ඇමරිකාව තුළ පවත්නා “අපරාධවල” හා “පුක්තියේ” ස්වභාවය ගැන මින් කියුවෙන්නේ කුමක් ද? එමනක් නො වේ. විතුපටයට පසුව්‍යම් වන කාල පරාසය ද අර්ථාරී ය: 1970 ගනන් මැද සිට 1990 ගනන් මැද දක්වා දිවෙන මෙම කාල පරිවිශේදය වූ කළ රිගන්, බුෂ් හා ක්ලින්ටන්ගේ යුගය යි. එනම් “නිදහස් වෙලද පොල,” කැදරකම හා පුද්ගලවාදය වන්දනාමාන කිරීමෙන් ද සෝවියටි

සංගමය බිඳ වැට්මෙන් ද “ඉතිහාසයේ අවසානයෙන්” ද තවත් එවැනි දැයින් ද සමන්විත වූ යුගය යි. මේ කිසිවක් කෙරෙහි එතරම් අවධානයක් යොමු නො කෙරේ.

බිලැක් මාස් විතුපටයේ සමහර අංග බෙහෙවින් ප්‍රබල ය. විශේෂයෙන් ම පොලීසිය හා දේශපාලනයෙන් කරන දුෂ්චරණය සත්‍ය බව පෙනේ. වයිටි හා ඔහුගේ මිනිසුන් මත්පැන් බොන දුම්න් ගැවසි මත්දාලෝකය සහිත බීම හල් ද මතනයාන අවත් හල් හා නිසරු පොලිස් කාර්යාල හා රාජ්‍ය නිලධාරීන් ද අතර පවත්නා සම්බන්ධතාවට කිසි ම සීමාවක් නැති තරම් ය. අන් අයුරකින් කියන්නේ නම් ගුම විහාරනයක් පවතියි. එග්බීඩ් ආයතනය හා පොලීසිය දේශපාලනයෙන් සමග එක්ව ප්‍රසිද්ධියේ “නිතිය හා සාමය” දේශනා කරති. එහෙත් යාරාරාදෝ ද ඔහුග්‍ර වයිටි බල්පර් වැනි බලගතු මැරයන් සමග සහයෝගී වී මුළුන්ගෙන් ප්‍රයෝගන ලබති.

විතුපටයේ එක් අවස්ථාවක බල්පර් කල්ලිය තුළ සිටින ඒෂන්තයන් හා ඔත්තුකරුවන් ගැන ඔහුට රහස්‍යගත තොරතුරු සැපයීමට උදව් කරන එග්බීඩ් ඒෂන්ත ජෝන් කොනොලි (එඩ්ගරටන්) සිහින් වයිරම් අදුම් කට්ටලයක් හැද අව් කන්නාචි හා බරත පැලද රේත්තුකාර මේටෝරිස් රියක් පදවනු පෙනේ. සත්තකින් ම ඔහු මේ සියල්ල ම මිලට ගනනේ බල්පර් දුන් අල්ලස්වලිනි. එහෙත් මැරයා අවසන් කරන්නේන් පොලිස් නිලධාරියා පටන් ගන්නේන් කොතැනින් දැයි පැවසීම දුෂ්කර ය. නිසැකව ම ගැටලුව මෙය යි.

කෙසේ වුව ද බොස්ටන් කම්කරු පන්තික ජ්විතයේ ස්වභාවය හා ප්‍රතිවිරෝධතා ගැශ්‍රීරින් විමසා නො බැලේ. “මත්තු කීම්” පිළිබඳ ප්‍රය්‍රනය හා නගරයේ රිනියා නිහඩා ගැන කිව හැක්කේ ද මෙය ම ය. බල්පර් වැනි මැරයෝ, එකිනෙකාට තදින් බැඳුනු හා පොලිසියෙන් වට කෙරුනු බොස්ටන් කම්කරු පන්තිය තම වාසියට යොදා ගත්හේ. දේශපාලන නිලධරය හා එහි ක්‍රියා කළාපය අපකිරීතියට හා ගරහාවට පත් තත්ත්වය තුළ අයිරිෂ් මැර කල්ලිය සමහර අවස්ථාවල දිලිං ප්‍රජාව හමුවේ විකල්ප සමාජ අධිකාරයක් ලෙස පෙනී සිටිමින් අයිරිෂ් රිපබ්ලිකානුවන් උදෙසා තුවක්කු මැතිමට ඇවැසි විශ්වාසය ද දිනා ගත්තේ ය. බල්පර්ගේ සමාජ විරෝධ ප්‍රවන්ත්වය සහ ඔහුට එග්බීඩ් ආයතනය හා පොලිසිය සමග ප්‍රවති සහයෝගීතාව යන දෙක ම නිසා සත්තකින් ම මෙය මුළුමෙනින් ම වංචාවක් වූ බව පෙනී යා යුතු ය. එහෙත් බිලැක් මාස් විතුපටය මෙම කාරනා පැහැදිලි නො කරයි.

සැබැවින් ම විතුපටය බල්පර් නමැති පුද්ගලයා සම්බන්ධයෙන් පවා තරමක් දෙගිචියා සහගත ය. ඔහු බැඳුනු පොරුණයක් ඇත්තේතු බව නිසැක නමුත් ආදරනීය පියෙකු හා තම රෝගී මටට ලෙන්ගතු ප්‍රතෙකු

බව ද පෙනේ. පවුලේ රේ කැම වට්ටෝරුව "හෙලි කිරීම" නිසා බල්පර තම ඒෂන්තයෙකුට බැන වදින අවස්ථාව වැනි ද්රේගන ගනනාවක් ම මේ සම්බන්ධයෙන් අප වෙහෙස කරවයි. *Goodfellas* (ගුඩ්ෆෙලාස්) ඇතුළු ස්කේයාස්ස්ගේ විතුපට ගනනාවක දී ම අප මෙවැනි රුපාවලි දැක ඇත.

මෙලෙස අන්තිමට බිලැක් මාස් තරමක් නීරස විතුපටයක් බවට පත් වෙයි. මැත වසරවල දී අපරාධ විතුපට ගනයට ඇතුළත් වූ වඩාත් ම මතක හිටින විතුපටය එය නො වේ.

එශ්ටිහාසික කරුනාක් සඳහන් කරන්නේ නම් කිව යුත්තේ 2015 වනාහි බොස්ටන් පාසල් තුළ හට ගැනුනු වර්න හේදවාදී අර්බුදයේ 40 වන සංවත්සරය බව සි. 1974 දී එක්සත් ජනපද දිස්ත්‍රික්ක අධිකරන විනිෂුරු කනිෂේක බැලිලිවි. මැක්ංකර බහුතරය සුදු පාසල්වල හා බහුතරය කළ පාසල්වල සිපුන් එක ම බස් රථයක ගමන් කිරීම අනිවාර්ය කරන සැලැස්මක් ක්‍රියාවට නැංවු අතර මෙය අපල්වැසි සුදු පුදේශ තුළ විරෝධතා ඇවිලීමට හේතු විය. සැලැස්මට එරෙහිව පැන තැගි විරැද්ධත්වය හමුවේ 1975 දී පොලීසිය සිය ආවේනික කාර්ය හාරය ඉටු කරමින් දකුනු බොස්ටන් පුදේශය වාඩී ලා ගත්තේ ය. විවිධ "වාම" කන්ඩායම් කලේ ගැටලුව වී තිබෙන්නේ සුදු කම්කරු පන්තිය සමස්තයක් ලෙස ම වර්ගවාදයට යට විම යැයි ප්‍රකාශ කරමින් මධ්‍යම ආන්ඩ්වේ සන්නද්ධ හට කන්ඩායම් එහි යවන ලෙස ඉල්ලා සිටීම සි.

බොස්ටන් කම්කරු පන්තිය බෙදීමට හා පසුගාමිත්වය ඇවිස්සීමට සැම ප්‍රයත්තයක් ම දරන ලදී. අදාළ සමාජ පසුව්ම ගෙන හැර පැම සඳහා මෙහි ලා යමක් කිව යුතු ය. වර්න හේදවාදී ප්‍රතිපත්තිය පිළිබඳ අර්බුදය පැවති සමයේ දී නගරය පුරා සිටි සුදු සිපුනු කළ සිපුන්ට වැඩි එකපුද්ගල ශිෂ්‍යාධාර මුදලක් ලදහ. එනමුත් බහුතරය සුදු (හා දුෂ්පත්) දකුනු බොස්ටන් උසස් පාසල් සිපුන්ට ලැබුන් රෝක්ස්බරි පුදේශයෙහි වූ බහුතරය කළ පාසල්වල සිපුන්ට වඩා අඩු එකපුද්ගල ශිෂ්‍යාධාර මුදලකි.

සමාජවාදී සමානතා පක්ෂයේ පුරුෂවගාමියා වූ වර්කරස් ලියය වර්ගවාදී කන්ඩායම් හා මධ්‍යම පන්තික "වම" යන දෙපාර්ශ්වයට ම විරැද්ධව සටන් වැදින. මොවුන් වඩාත් තදින් ගැට ගැසි සිටියේ බ්‍රිමානුරික් පක්ෂයේ කොටස්වලට හා එන්ඩ්ලිසිලිය වැනි එහි මිතු පාක්ෂික කන්ඩායම්වලට ය. වර්කරස් ලියය දිගුතාවට හා වර්ගවාදයට එරෙහි සටන තුළ කම්කරු පන්තිය එකමුතු කිරීම සඳහා උද්සේෂ්‍යනය කලේ ය.

පුදුම නොවන පරිදි වර්න හේදවාදී ප්‍රතිපත්තිය අවසන් කිරීම සම්බන්ධයෙන් ප්‍රවන්ඩ ලෙස විරෝධය පැවිචි බල්පර ඒ අවුරුදුවල දී ප්‍රකිද්ධියට ද පත් විය.

එක ම බස් රථයක ගමන් කරවීමේ සැලැස්මට විරෝධය පැවිචි ප්‍රමුඛතම කන්ඩායම වන දකුනු බොස්ටන් තොරතුරු මධ්‍යස්ථානයේ නායකත්වය දැරුවේ බල්පරගේ සගයෙකු වූ ජේම්ස් කෙලි ය.

සංවත්සරය සැම්රීම සඳහා "එක ම බස් රථයක ගමන් කරවීමේ සැලැස්ම හා වයිචි බල්පර" නමින් බැලිලිවිජ්නීඩ්ව නිවිස් වෙනුවෙන් ලිය තියුණු අන්තර්ජානයක් පල වන ලිපියේ දී ලේඛක මයිකල් පැටුළු මැක්ංබානල්ඩ් ඒ අවධිය මෙස් යලි සිහිපත් කලේ ය:

"මගේ අසල්වැසියන් අතර දකුනුදිගයන් [දකුනු බොස්ටනය සඳහා යෙදෙන අන්වර්ථ නාමයකි] දෙදෙනෙකු සිටි බව අප හැම විට ම දැන සිටියා. ඒ අතරේ තමයි දකුනුදිග හිටි සමහර අය අප බොහෝ දෙනෙකුට නම් කිසි ම සම්බන්ධකමක් නොතිබූ බලයේ සිටි 'සමහර පුද්ගලයන් දැන හදුනා ගෙන හිටියේ'.... 'අපි නම් ඔය අපායට යන්නේ නැහැ' සි [එක ම බස් රථයක ගමන් කරවීමේ සැලැස්මට විරැද්ධව] අප ගැයු ගිවල හඩ එකට එක්ව බටහිර පැත්තේ පිහිටි ජ්ලාස්ටික් බිත්ති ඇති දැලි කුනු වැකි ජේලි ගෙවල් ව්‍යාපෘතිවලින් පටන් ගෙන නගර තුවේ පිහිටි කුඩා කදු ලෙල් දක්වා පැතිර සියා එකමුතු වූ අප හරි වේවා වැරදි වේවා වටලැමකට ලක්ව ඇතැයි හැරුණු ප්‍රජාවක් තුළ ජනප්‍රියත්වයේ හිනි පෙන්තට නගිමින් සිටි වෘත්තිය දේශපාලනයෙන්ගේ දැන්වලට පැන ගත්තා. අපේ එක්සත්, ප්‍රබල, සමහර විට ප්‍රවන්ඩ ප්‍රතිරෝධය විනිෂුරු ගැරිටිට වාසි ගෙන දෙමින් අවසන් වුනා: ප්‍රහු වෙළස්ලි පුදේශයේ පිහිටි සියලුල් ම සුදු, මැනවින් අරමුදල් සම්පාදිත පාසල් 'වාර්තිකව අසමතුලිත' යැයි කිසි ආ නොසැලැකින බව කියුවුනා. 'වාර්තිකව අසමතුලිත' යන මේ යෙදුම් 'සුලුතරය' සියයට 50ට වඩා සිටින පාසල් උදෙසා නීතියෙන් වෙන් කර තබන ලද යෙදුම්කි."

මැක්ංබානල්ඩ් මේ බව ද ලිවේ ය: "බල්පරට සාර්ථකත්වය කරා ලගා විම සඳහා දසතින් වැසුනු, පිබනෝන්මාදයෙන් පෙළෙන, කුමන්තුනකාරී නිහඩ සංස්කෘතියක් තුළ දකුනුදිග එකමුතු වීම අවශ්‍ය වුනා. ඒත් අපේ දුෂ්පත් ම ප්‍රවුද්ධාලින් වැඩි හරියකට නම් ඒකෙන් අන්තිමට සිද්ධ උන් තමන්ගේ ම විනාශය ලගා කර ගත්තු එක."

බිලැක් මාස් විතුපටයෙන් නිශ්චිත වශයෙන් ම මග හැරී ඇත්තේ මෙම සංකීර්ණ සමාජ පසුව්ම සියලු මැනවින් එය මෙහෙයු සාර්ථකත්වය සටන තුළ කම්කරු පන්තිය එක්සත් සියලු පදනම් කර ගත හැකිව තිබින.